

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qualiter votum debeat esse de bono possibili. §. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

PUNCTUM VII.

An votum soli Deo faciendum sit.

SUMMARIUM.

- 1 Proponitur dubitanti ratio.
- 2 Resolvitur questio.

1. Videtur non soli Deo, sed etiam sanctis vota fieri. Quia sunt professiones in eorum cultum & honorem cedentes. Quod confirmat aliquarum Religionum usus, vocando castitatem, paupertatem, & obedientiam non solum Deo, sed etiam Beate Mariæ aliisque sanctis.

2. In hac re solum de nomine esse potest questio, sed non de re, vt bene aduertit. Valentia 2.2. disp. 6. q. 6. punct. 3. vers. 3. dubium est. Nam si votum sumas pro calu recognoscencie diuinum numen, à quo tanquam ab autore omnium bonorum aliquid impetrate intendis, vel pro impetrare gratias referre, clarum est hoc modo soli Deo vota fieri. Quia solus Deus est, qui hac ratione coli potest. Quod si tunc sancti inuocantur in illa promissione, & voto; inuocantur vt testes promissionis factæ, vel vt mediatores ad deferendum votum, vel vt intercessores ad impetrandum à Deo, quæ per votum desiderantur. Verum si non hac ratione votum seu promissio sumatur, sed quatenus credit in cultum, & honorem sanctorum, vt illos in necessitatibus mediatores habeas, vel vt illis pro beneficiis accipris te gratum ostendas; sanctis fieri potest; sicut enim sancti spectata propria excellentia gratiæ & gloriæ, quam habent orari & adorari possunt, cur non etiam coli promissione de bono opere ipsis facto? Sed quia huiusmodi promissio sanctis facta confirmatur frequenter promissione facta Deo: Vocemus enim Deo facturi, quidquid sanctis promittimus; ea de causa omne votum factum sanctis Deo fieri dicitur. Sic D. Thom. 2.2. quest. 88. art. 5. ad tertium quem testatur Sanch. lib. 4. sum. c. 1. n. 41. ab omnibus esse receptum Azor. lib. 11. instr. moral. cap. 22. q. 13. Suar. latissimè 10. 2. de Relig. lib. 1. de voto c. 16. Annot. 5. Bonac. 10. 2. disp. 4. q. 2. de voto punct. 2. m. 17. optimè Val. 2. 2. disp. 6. q. 6. punct. 3. in secunda assertionè vers. 3. dubium.

Quando vero Prelato locum Dei tenenti obedientiam promittis, votum Prelato non fit, etiam illo modo, quo fieri potest sanctis spectata eorum excellentia. Quia non in Prelati cultum & honorem promittis, sed Deo promittis obedientiam tuo Prelato seruandam. Sic Sayro in Clau Regia lib. 6. c. 1. n. 11. Bonac. dicto puncto. 1. n. 17. Si autem alicui homini in eius utilitatem aliquid promittas absque relaxatione ad Deum; vt si dicas, promitto tibi me non lufurum; promissio humana & ciuilis est, non votum. Sic Nauar. summa lar. c. 12. n. 5. Sanch. lib. 4. summa c. 1. n. 42.

PUNCTUM VIII.

Quæ materia Deo & Sanctis offerri potest votum possit?

Ultima particula quæ in definitione voti apponitur est, vt sit de meliori bono. Quapropter examinandum est: an votum necessarium sit de bono, & de bono possibili; Secundo: an debeat esse de bono pertinente ad consilia, vel possit esse de bono pertinente ad præcepta. Tertio, qualiter debeat esse de bono meliori.

§. I.

Qualiter votum debeat esse de bono possibili?

- 1 Impossibilia promitti Deo non possunt.
- 2 An votum non peccandi sit impossibile.
- 3 Pro resolutione apponitur distinctio.
- 4 Votum non peccandi mortaliter, validum est.
- 5 Votum non peccandi nec mortaliter, nec venialiter inualidum est.
- 6 An saltem obliget ad mortalia vitanda? Affirmat Suar.
- 7 Negat Sanchez.
- 8 Quid sentiendum sit.
- 9 Eius satis opposita rationi.
- 10 Deciditur questio: An votum rei partim possibile, partim impossibile obliget.
- 11 Votum de vitando aliquo genere peccatorum venialium obligat, sed non est consuetudinum.

- 12 Votum vitandi omnia venialia quantum in te est, aliqui censent valere, verius est oppositum.
- 13 Votum vitandi omnia venialia valet.
- 14 Promittere Deo rem impossibilem, per se solum est veniale.

1. Regula est ab omnibus recepta. Impossibilia Deo promitti non posse. Quia ad illa facienda non potest suscipi obligatio Regula, nemo potest de regulis iuris in 6. & leg. impossibilem ff. eodem tit. Quod non solum verum habet in absolute impossibilibus; sed de iis, quæ comparatione promittentis impossibilia sunt. Nam eo ipso non poterit promittens ad illa se obligare. Hinc constat; qualiter alienum factum promittitur; promittitur namque non absolute, sed vt promittenti subicitur. At nulla alia ratione subicitur, nisi appositione curæ, & diligentie vt efficiatur. Ergo promittens factum alienum censendus est promittere suam diligentiam, & curam serio apponere, vt tale factum fiat, vt laicus diximus superiori tractatu de Iuramento. Et tradit in præfati Suar. tom 2. de Religione lib. 2. de voto c. 1. in fine n. 7. Sanch. lib. 4. de voto c. 5. n. 9.

2. Sed est dubium; an sub hac materia impossibili comprehendatur votum nunquam peccandi? Videtur namque comprehendere. Quia spectata humanæ naturæ fragilitate, & ordinariis Dei auxiliis nullus est, qui possit omne peccatum vitare. Ergo illud votum est de re impossibili. Econtra vero videtur tale votum de re possibili esse. Quia est de vitando peccato, quod si vitari non possit, peccatum non esset.

3. Pro resolutione aduerte multipliciter hoc votum non peccandi fieri posse. Primo; si votum fiat non peccandi mortaliter. Secundo; si fiat, non peccandi mortaliter, nec venialiter. Tertio; si votum fiat, non peccandi absolute. Quarto; si fiat, non peccandi venialiter in hac materia determinata, vel in hoc genere peccatorum?

4. Si votum fiat non peccandi mortaliter; validum est, vt potest de re possibili non viribus naturæ, sed gratiæ, quæ omnibus ea vt volentibus, diuinæque misericordiam implorantibus parata est. Quæ ratio probat, hoc votum validum effectum fieri ab homine fragili, & peccatis debito, & periculum transgressionis habente. Nam hoc periculum cum non procedat ex voto, sed ex praua dispositione uolentis, quam diuina gratia superare uolens potest, & tenetur voti obligationem non impedit. Sic Nauar. sum. c. 1. 2. num. 65. Sotus lib. 7. de iustitia quest. 1. art. 3. Lessius c. 40. dub. 7. num. 31. Sanchez lib. 4. c. 5. num. 16. Suar. tom 2. de Religione lib. 2. de voto c. 3. num. 2. Azor. lib. 11. c. 13. q. 4. Verum est tale votum validum sit; ac consuetudinem non est frequenter ob periculum transgressionis; rarus enim est præcipue ex his, qui in seculo ritam degunt, qui peccato mortali toto vitæ tempore abstinent. Sic Nauar. Sotus, Suarez, Sanch. locis allegatis.

5. Si vero votum fiat, non peccandi mortaliter nec venialiter, seu non peccandi, alicui videbitur validum esse, etiam secundum votum, quod includit. Quia lex diuina obligat, utate omnia peccata mortalia, & venialia; alias non peccares si propositum haberes peccandi aliquando venialiter. Sed ad id, ad quod lex diuina obligat, obligare per votum potes, vt potes ad rem perfectam, & possibilem. Ergo potes te obligare, non solum ad vitanda peccata mortalia, sed etiam venialia. Nihilominus tenenda est communis sententia, tale votum quoad collectionem omnium peccatorum inualidum esse. Sic docuit Sotus dicto lib. 7. de iustitia q. 1. art. 3. vers. utrum vero votum; Valent. 2. 2. disp. 6. q. 6. punct. 2. vers. si autem quærat Sanch. lib. 4. summa cap. 5. num. 10. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 7. num. 31. Suar. lib. 2. de voto c. 3. num. 5. Ratio ea est; quia est vitare omnia peccata mortalia, & venialia sit tibi (speculatiue loquendo) physice possibile; ac mortaliter & spectato communi reum cursu, & auxiliis à Deo concessis impossibile est, vt experientia demonstrat. Sed ad ea, quæ sic sunt impossibilia, lex humana positiua obligare non potest. Ergo neque votum. Neque obligat legem diuinam naturalem ad vitanda omnia illa peccata obligare, vt manifestè probat ratio dubitandi; Vt inde inferas, et per votum obligare posse. Quia illa obligatio est velut proprietates rationalis naturæ; ac proinde non mirum si solum potestatem physicam spectet. Quia rationali naturæ, qua talis est, accidentaria est moralis impossibilitas proueniens ex appetitu rationis non subiecto. At obligatio voti, & cuius vis legis positiuæ cum subsequatur hanc moralem impossibilitatem, illam spectat; ac proinde cum illa compati non potest.

6. Maior dubitatio est: an tale votum obliget ad partem saltem ad vitanda peccata mortalia? Affirmat vt magis probabile Suar. lib. 2. de voto c. 3. num. 16. Mouentur: quia quo ad illam partem possibile est tale votum; & cum sit pars omnino distincta, & separabilis ab alia parte non peccandi venialiter, credendum est; ex huius coniunctione aliam non vitari. Item quia illud votum nunquam peccandi mortaliter, nec venialiter, ac quælibet duplici voto, alteri non peccandi mortaliter, alteri non

non peccandi venialiter. At si hæc duo vota separatim fierent, valeret utique votum non peccandi mortaliter, tamen si votum non peccandi venialiter irritum sit & nullum. Ergo similiter votum non peccandi, valebit qua parte peccata mortalia respicit; tamen non valeat, quâ parte venialia peccata spectat. Quia vtile per inutile vitari non debet. *Regula iuris 37. de regul. iuris in 6.* Præterea interpretatio facienda est pro valore actus, cap. *Abbate de verborum significatione leg. quor. res. ff. de reb. dubiis.* Si autem huic voto obligationem ad vitanda mortalia concedamus; esto negamus illi obligationem vitandi venialia, votum tenet. Ergo tale votum sic est interpretandum.

7. Contrarium defendit alius relatis Sanch. *lib. 4. de voto c. 5. n. 10.* Et moveri potest ea ratione. Quia sic vouens per modum vnius collectionem omnium peccatorum vitare intendit. Ergo constituta impossibilitate aliquot peccata vitandi, votum non videtur ex vlla parte tenere. Quia comparatione vouentis non habet partes, cum omnes per modum vnius Deo offerantur. Et confirmo; si illud votum qua parte respicit violationem peccatorum mortalium subsistere debet. Quia hæc vitatio & possibilis est; & separari potest à vitatio venialium. Cum autem in ipsis peccatis venialibus plura sint, quæ vitari possunt & ab aliis sint separabilia; efficiuntur sanè votum quoad illa tenere. Hoc autem esse non potest. Tum quia non est maior ratio de illis peccatis quam de aliis; cum quodlibet in particulari sumptum vitabile sit. Tum denique quia omnia illa per modum vnius offeruntur vitari.

8. Cæterum in hac re dicendum est si expressam voluntatem habuisti, non te obligandi vitare mortalia nisi simul obligatis maneres omnia venialia vitare, votum non tenet. Quia non purgatur conditio, sub qua obligationem intendebas suscipere. Sed raro quis hanc voluntatem habet potius enim intendit, se obligare quantum obligari potest. Qui enim amore virtutis & reverentis Deo debite promittit, non peccatorum, offert Deo vitare omnes, & singulas eius offensas; & peccata quæ per se, & ex natura rei ab aliis separantur, censendus est offerre vitare. Ergo vouens non peccatorum censendus est obligatus ad non peccandum mortaliter; quia & peccatum mortale à veniali separatur, & obligatio vitandi mortalia ab obligatione vitandi venialia frequenter seungitur.

9. Neque fundamentum adductum pro sententia Sanchez obstat huic doctrinæ. Illud namque verum est; quod vouens expressam intentionem habuerit non se obligandi ad partem, quin ad totum obligetur. Quod non est credendum; Quia est aliquid ab usu & stylo, quo solent homines familia vota emittere. Confirmatio verò magis videtur, cuius sequens iam Suarez *l. de voto c. 3. sine*, concedit, & ad impugnationem responderet; esto in peccatis venialibus non sit maior ratio horum quam illorum ut ex vi voti vitandi venialia, teneatur vouens hæc potius quam illa vitare. Quia tamen prudentis arbitrio hæc determinatio fieri potest, obligat votum illa parte quæ fuerit determinata. Quod exemplo illius, qui vouet totam quadragesimam ieiunare, confirmat; cum tamen solum partem possit. Qui certe ad partem tenetur & cum non sit maior ratio vnius, quam alterius; ad illam partem tenetur, quam prudens arbitrium determinauerit. At mihi verius apparet, sequelam negandam esse. Est enim longè diuersa ratio in peccatis mortalibus, ac in venialibus. Nam peccata mortalia collectiue, & diuise vitari possunt, & obligatio vitandi illa, separabilis est, & de facto separatur frequenter ab obligatione, vitandi venialia; neque in vna obligatione est eadem ratio, ac in alia. Secus verò contingit in obligatione vitandi venialia, quæ cum suscipi non possit comparatione omnium, & ex voti nulla determinentur, obligatio non subsistit. Neque præstat; quod prudens arbitrium possit illa determinare, ut in exemplo ieiunij quadragesimalis dictum est, si ex vi voti, & natura illius determinata non sunt. Nam ieiunium quadragesimale ex se & natura sua possibile est, & ex vi voti totius quadragesimæ ieiunium determinatur; ac proinde votum illius validum est ex se; Quod æquem in hoc indiuiduo totum possibile non sit, sed solum pars; id est per accidens; eaque de causa non impedit voti valorem absolute; sed solum facit, ut ex prudentis arbitrio determinatio, quam votum habet ex se, temperetur. E contra est in voto nunquam peccandi venialiter; quod ex se & natura sua neque ad omnia peccata venialia, neque ad aliqua determinatum est.

10. Hinc decidenda est illa gravis difficultas; an votum de re partim possibile, & partim impossibile valeat quoad partem possibilem; Et dicendum est; non valere, si vouens expressam voluntatem habuit, non se obligandi ad partem possibilem, quin ad totum maneret obligatus. Quia votum est lex quam sibi vouens imponit, & vltra illius intentionem extendenda non est. Sic Lessius *lib. 2. c. 40. dub. 7. num. 31.* Suarez *lib. 2. de voto c. 2. n. 7. c. 12.* Verum si de hac expressa voluntate non constat; spectanda est materia promissa, quæ si partes habeat separabiles, & obligationes partium, possibilis ab

alia comparte impossibili non pendeat spectato communi stylo, & vtu vouendi, votum quoad illam partem possibilem tenet; esto nullum sit quoad partem impossibilem. Secus verò si partes inter se copulentur. Sic Suarez & Lessius *supra*. Ratio est; quia quisque præsumi debet vouere intentione accommodata obiecto. Exempla voti habentis partes separabiles sunt; si mulier quæ viuente marito & absque eius consensu vouit castitatem. Nam obligata manet, ad non petendum; tamen si ad non reddendum obligari non poterit, ut colligitur. Ex cap. *quidam c. placet de conuersatione coniugat.* Item vouens tota quadragesima ieiunare; cum tamen solum partem possit; obligatur ad partem. Et vouens graues penitencias, & afflictiones carnis subire, obligatur ad ea, quæ prudentis arbitrio commode præstare possit. Item si vouens mille aureos, te in electosynam daturum, nec possis nisi centum; teneas ad centum. Quia centum promissisti, impossibilitas namque vnius partis non impedit obligationem partis possibilem per se distincta & separabilis. Idem est, si modus, sub quo obiectum voti est promissum, impossibilis esset, ob illius namque impossibilitatem valor voti non impeditur. Quia impossibilitas accessorij non cedit in principale. Quæ de causa si vouens ire Romam genibus flexis, nudo capite, cilicio indutus vel alia conditione impossibili obligatus esses Romam ire reiecta illa conditione impossibili. Et promittens ieiunare pane & aqua, si non potes in pane & aqua debet seruare formam Ecclesiastici ieiunij. Sed hoc intelligendum est, ut bene aduertit Suarez *lib. 2. de voto c. 2. num. 11.* Casu quo modus ille impossibilis potius grauaret, quam leuaret difficultatem obiecti principalis promissi. Nam eo casu tota difficultas, quæ in obiecto promisso amatur, & insuper amatur difficultas modi, qui ut possibilis apprehenditur. At si modus, sub quo obiectum promittitur difficultatem illius notabiliter minuit, si modus impossibilis est, cessat obiecti promissi obligatio. Quia esto obiectum separabile sit ab illo modo, at non est censendum ex intentione vouentis separari. Quia non est censendum, ad obiectum ita difficile se velle obligare. Exemplo peregrinationis Romanæ Suarez manifestat. Qui enim promitteret ire Romam equitando, credens possibilitatem habere eundi tali modo, si postea contingat, illum modum esse impossibilem, cessat obligatio peregrinationis. Nam peregrinatio pedestris notabiliter difficilior est equestri peregrinatione. Non igitur est censendum illum vouere. Exemplum voti habentis partes inseparabiles est, si voueas monasterium ædificare, & paupertate superueniente non possis nisi partem, non teneas ad partem. Quia per modum vnius censuodas es, ædificationem monasterij promississe, Suarez *lib. 2. de voto c. 2. num. 5.* Sanch. *lib. 4. num. 10. num. 7.* Paul. Laym. *lib. 4. tit. 4. c. 2. num. 3.* Et generaliter quoties votum quoad partem principalem promissam implere nequis, non obligatis ad accessorium. Quia principali corruente accessorium cessat. Hac ratione inquit Paulus Laym. Si vouisti ieiunare in vigilia Natiuitatis Virginis, & non potes, non teneas à carnibus abstinere. Quia abstinentiam à carnibus non vouisti per se, sed quatenus constituit Ecclesiasticum ieiunium, à quo cum excales, censes à carnium abstinentia excales. Item si à carnibus abstinere non possis, non teneas abstinere à repetita comestione. Præterea si ob lutandum iubilum vouisti confessionem, non teneas confessionem, si lucrari iubilum non possis. Deinde si vouisti peregrinationem cilicio indutus, non teneas induere cilicium; si peregrinari non potes. Quia hæc omnia sunt accessoria.

11. Denique votum esse potest, de vitando aliquo genere peccatorum venialium. Et quidem regulariter hoc votum validum esse; sed nequaquam ob periculum consulendum communis est sententia, ut aliis relatis docent Azor. *lib. 11. c. 13. q. 4.* Lessius *lib. 2. c. 40. dub. 7. num. 31.* Suarez *lib. 2. de voto c. 3. n. 4.* Sanch. *lib. 4. c. 5. num. 18.* Ratio est clara; Quia spectato communi ordine gratiæ potest quis vnum vel alterum genus peccatorum venialium vitare, præcipue si sint peccata ex plena aduertentia & deliberatione. Norantur dixi regulariter. Quia sunt aliqua genera peccatorum venialium; quæ longo tempore vitari vix est mortaliter possibile, qualia (inquit Sanchez supra) sunt, quæ committuntur in cogitationibus luxuriæ, infidelitatis, iudicij temerarij, vel in cibo & potu sumendis, & verbis otiosis; attendita enim humana fragilitate vix hæc vitari possunt; præueniunt namque plenam aduertentiam, & deliberationem; eaque de causa si per se sumantur materia voti esse non possunt; bene tamen in consequentiam & quatenus in materia absolute promissa comprehenduntur. Consentit Suarez *d. lib. 2. de voto c. 3. num. 11. c. 12.*

12. Sed quid dicendum de voto, quo promitteres quantum in te est, omnia peccata venialia vitare? Affirmat Sanch. *lib. 4. de voto c. 5. num. 13.* Lessius *lib. 2. c. 40. dub. 7. num. 31. in princ.* Validum esse; quia talis promissio habet obiectum possibile, conueniente cum proposito vitandi omnia peccata venialia, quantum cum diuina gratia, & humana fragilitate id fieri possit, quod propositum passim habent vni timorati; obligatque specialem curam, & diligentiam adhibere. Cæterum verius credo

credo tale votum nullum esse. Quia est de obiecto humana ratione incognoscibili. Quis enim cognosceret quando debitam diligentiam adhibet præcipue in peccatis, quæ ex susceptione contingunt. Quæque præveniunt plenam aduertentiam & considerationem? At votum, cum obligationem inducat, debet esse de re certa & determinata, & venienti cognoscibili. Secus verò est in proposito, quod, quia obligatorium non est, eam distinctionem non postulat.

13. E contra est votum fatendi omnia venialia. Quod quidem validum est. Quia est de materia possibili & determinata. Non enim intelligitur factum de fatendis omnibus venialibus absolute, sed de fatendis iis, quæ facta mediocri diligentia memoriæ occurrerint. Quod possibile est, cognitum facile. Sicuti præceptum Ecclesiasticum de fatendis mortalibus non obligat fateri omnia, sed ea, quæ facta diligentia competenti memoriæ occurrerint, aliàs esset præceptum impossibile. Sic Sotus 4. distinct. 18. q. 1. art. 3. ante quintam conclusionem Azor. 1. p. lib. 11. c. 23. q. 4. in fine. Sanch. lib. 4. cap. 5. n. 20. Si verò post factam confessionem aliqua obliua memoriæ occurrerint, in sequentem confessionem referenda sunt, obligatus es ea fateri statim, esto sacram Eucharistiam sit suscepturus. Quia illius susceptionem non impediunt, & votum intelligitur factum de fatendis venialibus quæ tempore confessionis memoriæ occurrerint. Sic Sanchez loco allegato.

14. Inquires; quale peccatum sit promittere Deo rem impossibilem? Respondeo, per se solum culpam venialem esse, quæ in eo consistit, vt promissionem simulæ, si impossibilitatem rei promissæ cognoscas. Non enim ex animo promittite potes, quod esse impossibile cognoscis. Si tamen rei promissæ impossibilitatem ignoras culpabiliter, & ex illa ignorantia promittis impossibile, adhuc non videtur talis promissio bona intentione facta culpam venialem excedere. Quia nec cedit in grauem Dei offensam, neque in proximorum damnorum aut scandalum. Sic expresse Suar. lib. 5. de voto c. 2. n. 3.

§. II.

Qualiter votum debeat esse de re bona & honesta.

S V M M A R I V M.

- 1 Certum est votum de re bona, & honesta debere esse.
- 2 Non potest esse de re indifferente dum indifferens est.
- 3 Debet adesse honestas voti tempore, quo votum emittit.

1. **R**egula est ab omnibus recepta, votum debere esse necessarium de re bona & honesta. Quia debet esse de re grata Deo, cui votum fit. Alias illam non acceptabit. Deo autem gratum esse non potest, quod non sit bonum, & honestum. Quia cedere non potest in eius cultum & obsequium. Ergo.

Hinc fit nullum actum indifferente dum in ea indifferencia persistit voti materia esse. Quia actus indifferens ad minus honestus non est, & consequenter incapax diuini cultus & obsequii. Sic D. Thomas ab omnibus receptus 2. 2. q. 88. art. 1. Notanter dixi si in ea indifferencia persistit. Nam si ob aliquam circumstantiam ea amittit, & honestus redditur, apta voti materia erit. Exemplo res declaratur. Non ingredi hanc domum, indifferens est ex se; at si talis ingressus sit tibi occasio peccandi bonum & honestum est non ingredi; ac proinde materia voti esse tunc potest. Item non ludere cum Petro, relicta facultate ludendi cum aliis, indifferens est, & incapax voti; at si Petrus tibi sit occasio rigandi, vel iurandi, optime potes te voto obstringere ad eius consortium vitandum. Sic Caietanus 2. 2. q. 88. art. 2. dub. 5. & in sum. verbo votum c. 2. sine. Sotus lib. 7. de iustitia q. 1. ad tertiam circa 2. conclus. Nauar. sum. c. 12. n. 28. & sequenti. Azor. lib. 11. c. 13. q. 5. Val. 2. 2. disp. 6. q. 6. punct. 2. diff. 3. Toletus lib. 4. sum. c. 17. n. 17. Sanch. lib. 4. sum. c. 7. à n. 2. & 5. Suar. tom. 2. de Relig. lib. 2. c. 4. n. 5. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 7. n. 40.

Aduertendum tamen est: vt res indifferens fiat honesta, non sufficere, vt ad honestum finem illam referas nisi ipsa illi fini consequendo apta & conueniens iudicetur. Quia tua extrinseca relatio rem non immutat. Hac enim ratione votum femine non nendi die Sabbathi in honorem Virginis relicta facultate aliis operibus seruilibus vacandi nullum est. Quia non cedit specialiter in cultum Virginis. Qui enim cultus est, quod ab hac opere abstinere, si aliis insectas? Excipe tamen nisi te hoc opus potius, quam aliud impeditur diuini vacare, & vt ad hunc effectum expeditus esses, voueres ab illo opere abstinentiam. Quia tunc valeret votum abstinentiæ ab illo opere ob illum finem. Quia illi fini bono & honesto consequendo apta & conueniens est illius operis abstinentia. Sanch. d. lib. 4. cap. 7. num. 6. Laym. l. 4. tract. 4. c. 2. num. 8. Idem est de voto non edendi capita animalium ob cultum & honorem

Ioannis Baptistæ. Idem de non edendis caribus igni assis ob honorem S. Laurentii. Non enim abstinentia hac cedit in cultum & honorem horum sanctorum facultate relicta edendi aliis cibis. Sic Nauar. c. 12. n. 37. Azor. d. d. 9. 5. Sanch. d. l. 4. c. 7. n. 6. & sequent. Excipe nisi specialiter ad supra dicta edenda potius quam ad alia affectus esses, & vt te hac voluptate priuares, votum emitteres. Quia tunc illa abstinentia ad virtutem penitentia pertinet. Sanch. d. c. 7. n. 8. sine. Laym. supra. Idem est si in honorem alicuius sancti voues taurorum agitationem, aliove similes ludos publicos, non tener votum. Quia solum ex tua relatione & non ex se videtur sanctorum honori ij publici ludi conferte. Sic Sanch. d. c. 7. n. 13. Suar. lib. 2. de voto c. 4. n. 7.

E contra contingit in voto abstinentiæ ab hoc opere feruij die festo, vel non fornicandi cum hac femina, vel non futuri di Petro. Quia horum abstinentia cum sit res præcepta bonum est; ac proinde capax obligationis voti; tamen si alias occasiones quæque efficaces habeas illorum præceptorum transgressiois. Quia cuiuslibet occasio peccandi præcisa est bonum, & honestum, & voti materia. Suar. tom. 1. de Relig. lib. 2. c. 4. n. Sanchez cap. 7. n. 17.

3. Deinde aduerto, honestatem in obiecto promisso debere adesse tempore, quo votum emittis. Nam si illo tempore non est, votum non obligat, neque obligabit; esse successa temporis honestatem habeat. Sic Lessius lib. 2. de iustitia c. 40. n. 41. Sanch. lib. 4. c. 7. n. 19. Ratio est manifesta: quia tempore quo votum est, debet habere obiectum obligationis capax quod esse non potest sine honestate. Capacitas autem postea succedens impertinens est; cum eo tempore non emittatur votum; neque à voto antea facto fuerit spectata. Sed quid si promissus nunquam in aliquam domum ingressum ob periculum peccandi cum femina, quam ibi adesse credebas cum tamen non adire? Respondeo: si postea successa temporis ibi habitat, obligatus eris illuc non ingredi. Quia illud votum à principio validum fuit, & obligatorium quia sine votum abstinentiæ ab illa domo, quoties adfuerit ibi occasio peccandi. Sanch. l. 4. c. 7. n. 19.

§. III.

Qualiter votum de re honesta ob finem malum vel indifferente validum.

S V M M A R I V M.

- 1 Si finis rei promissæ malus sit, votum non tenet, secus si sit finis ipsius veniens.
- 2 Item dicendum de fine indifferente.
- 3 Quid dicendum de voto leuissimo faciente si ex bello intro inuoluntarius euadens? Aliquis sentiens valere, probabilis est oppositum.
- 4 Non videtur idem dicendum de voto in gratiarum altissimi emissio pro victoria iniuste parata.
- 5 Quid de voto priori voto seu præcepto contrario.
- 6 Valet votum ob finem temporalem assequendam.
- 7 Vouere ob finem turpem, qui solus voti, & non rei promissæ finis sit, veniale contra religionem.
- 8 Si res promissa turpis mortaliter sit, vel ob finem mortaliter turpem promittatur mortale est.
- 9 Si res promissa turpis venialiter sit, vel ob finem venialiter turpem promittatur mortale est, secundum veriorum sententiam.
- 10 Secus est dicendum de promissione rei indifferente.

1. **D**uplex finis in voto spectari potest: alius, qui sit rei promissæ per votum; id est qui executione rei promissæ obtinetur intenditur; alius, qui est finis ipsius veniens, quoque ad vouendum excitat, & actu vouendi obtinetur procuratur. Si finis rei promissæ per votum malus sit, votum invalidum est. Secus si sit finis ipsius veniens. Sic Caietanus 2. 2. q. 88. art. 2. dub. 4. & 5. & in summa verbo votum c. 2. in fine. Nauar. sum. c. 12. n. 30. & sequent. Sotus lib. 7. de iustitia q. 1. art. 3. dub. 1. circa quintam conclusionem. Suar. tom. 2. de Religione lib. 2. de voto c. 4. n. 3. & 4. Sanch. l. 4. sum. c. 6. n. 13. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 7. n. 15. Azor. 2. p. lib. 11. c. 13. q. 5. Val. 2. 2. disp. 6. punct. 2. diff. 2. Toletus lib. 4. sum. c. 17. n. 16. & alij disp. 6. punct. 2. diff. 2. Toletus lib. 4. sum. c. 17. n. 16. & alij apud ipsos. Ratio prioris partis est; quia quando rei promissæ finis malus est, absolute malum & inhonestum est, quod promittitur. Nam sic promittens non se obligare intendit ad illam rem secundum se, sed quatenus medium est ad talem finem prauum obtinendum. At hoc modo sumptis res honesta malis redditur. Ergo votum illius validum esse non potest. Hinc est si voueas eleemosynam aut religionem aut aliud opus bonum vt medio illo obtineas victoriam iniustum, fornicationem